

Τριμηνιαίος Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Η έρευνα για την κατάρτιση του δείκτη πραγματοποιείται από την Ένωση Ανώτατων Στελεχών Επιχειρήσεων (**ΕΑΣΕ**), φορέα που εκφράζει και εκπροσωπεί το ανώτατο επαγγελματικό μάνατζμεντ στην Ελλάδα, με μέλη ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων εταιρειών της χώρας, σε συνεργασία με την **ICAP CRIF**, ως τον μεγαλύτερο όμιλο παροχής υπηρεσιών προς επιχειρήσεις. Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο στα κορυφαία διευθυντικά στελέχη των μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων με σκοπό την καταγραφή των εκτιμήσεων τους για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και τις προβλέψεις τους για το εγγύς μέλλον.

Μεθοδολογία

Η έρευνα διεξάγεται στους CEO (Διευθύνοντες Συμβούλους, Προέδρους, Γενικούς Διευθυντές) των 2.080 μεγαλύτερων ελληνικών επιχειρήσεων. Στον πληθυσμό αυτό προστίθενται τα μέλη της ΕΑΣΕ, έτσι ο πληθυσμός ανέρχεται σε 2.540. Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 12 ερωτήσεις, η συμπλήρωση και καταχώρηση του οποίου γίνεται ηλεκτρονικά μέσω ειδικής online survey πλατφόρμας. Οι 10 βασικές ερωτήσεις αφορούν την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας και τις μελλοντικές προσδοκίες, ενώ στους CEO απευθύνονται 2 επιπλέον ερωτήσεις που αφορούν σημαντικά θέματα γενικότερου οικονομικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο διεξαγωγής της έρευνας. Από το σύνολο των απαντήσεων στις 10 βασικές ερωτήσεις κατασκευάζεται ο γενικός δείκτης (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO General Index). Από τις απαντήσεις που αφορούν μόνο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση κατασκευάζεται ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Current status Index), ενώ από τις απαντήσεις που σχετίζονται με τις μελλοντικές εκτιμήσεις κατασκευάζεται ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Expectation Index). Η μετατροπή των απαντήσεων σε δείκτη και στη συνέχεια σε χρονολογική σειρά πραγματοποιήθηκε με την χρήση της μεθόδου net-balances (διαφορές θετικών-αρνητικών απαντήσεων)¹. Όλοι οι δείκτες είναι τριμηνιαίοι με βάση το 4^ο τρίμηνο του 2008 που πραγματοποιήθηκε η πρώτη έρευνα. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας περιλαμβάνει επιπλέον την ποσοστιαία κατανομή των απαντήσεων ανά ερώτηση, ενώ γίνεται ανάλυση των απαντήσεων ανάλογα με το μέγεθος των επιχειρήσεων οι οποίες διακρίθηκαν σε τρία στρώματα με κριτήριο την απασχόληση (Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με απασχόληση που δεν υπερβαίνει τα 100 άτομα, μεγάλες επιχειρήσεις με 101-300 εργαζόμενους και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με 301 απασχολούμενους και άνω) και ανάλογα με τον τομέα δραστηριοποίησης όπου οι επιχειρήσεις διακρίθηκαν σε τρία στρώματα (αγροτικά προϊόντα-βιομηχανία-ενέργεια-κατασκευές, εμπόριο, υπηρεσίες). Το δείγμα ενημερώνεται σε κάθε έρευνα κατά ένα μικρό ποσοστό, ώστε να παρακολουθεί τις εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών των επιχειρήσεων καθώς και τις μετακινήσεις των ανώτατων στελεχών.

¹ OECD, *Business Tendency Surveys-A handbook*, 2003

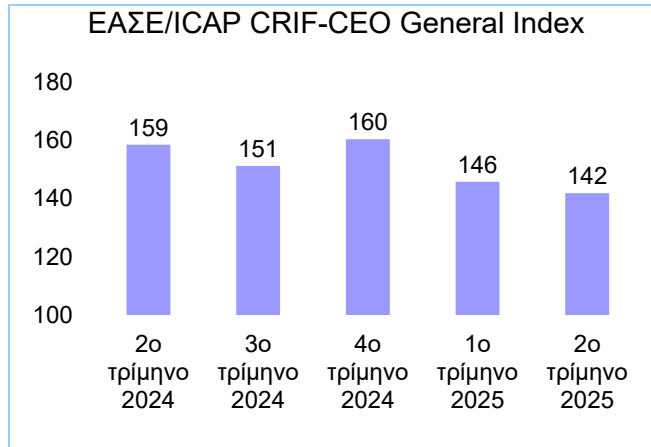
Οι τρέχουσες διεθνείς οικονομικές εξελίξεις και η κατάσταση στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Eurostat κατά το 1^ο τρίμηνο του 2025 το ΑΕΠ των 20 χωρών της ευρωζώνης και των 27 χωρών μελών της Ε.Ε αυξήθηκε κατά 0,6% έναντι του προηγούμενου τριμήνου². Σε σύγκριση με το 1^ο τρίμηνο του 2024 ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 1,5% στην ευρωζώνη και σε 1,6% στην ΕΕ(27). Στις ΗΠΑ ο ρυθμός ανάπτυξης το πρώτο τρίμηνο του 2025 (έναντι του 1^{ου} τριμήνου 2024) διαμορφώθηκε σε +2,1%. Η υψηλότερη αύξηση έναντι του αντίστοιχου τριμήνου του προηγούμενου έτους καταγράφηκε στην Ιρλανδία (21,1%) και ακολούθησαν η Πολωνία (3,7%), Δανία (3,6%), Βουλγαρία και Κροατία (3,1%), Λιθουανία και Κύπρος (3,0%), Μάλτα (2,9%), Ισπανία (2,8%), Τσεχία και Ελλάδα (2,2%), Ολλανδία (2,0%), Πορτογαλία (1,6%), Βέλγιο (1,1%), Σλοβακία (1,0%), Σουηδία (0,9%), Φινλανδία (0,8%), Ιταλία (0,7%), Γαλλία και Ρουμανία (0,6%), Εσθονία (0,1%), Γερμανία (0,0%), ενώ αρνητική ήταν η μεταβολή στις Λετονία (-0,3%), Ουγγαρία, Λουξεμβούργο και Αυστρία (-0,4%) και Σλοβενία (-0,8%). Για την Ελλάδα η ετήσια ανάπτυξη για το 2025 προβλέπεται σε +2,3%³.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος (ESI)⁴ για την ευρωζώνη σημείωσε μικρή πτώση από 95,1 τον Μάρτιο του 2025 σε 94,0 τον Ιούνιο του 2025.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Ιούνιο του 2025.

Το δεύτερο τρίμηνο του 2025 ο γενικός δείκτης οικονομικού κλίματος (ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO General Index) σημείωσε νέα πτώση στις 142 μονάδες έναντι 146 το προηγούμενο τρίμηνο. Η νέα μείωση του δείκτη εκφράζει την συνεχιζόμενη αβεβαιότητα και ανησυχία των CEOs για τα ανοιχτά ζητήματα των διεθνών οικονομικών σχέσεων και των εστιών έντασης που δεν φαίνεται ότι θα επιλυθούν άμεσα και

συνεχίζουν να επιδρούν αρνητικά τόσο στην τρέχουσα οικονομική κατάσταση όσο και στις προβλέψεις για τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στις οικονομίες των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδος.

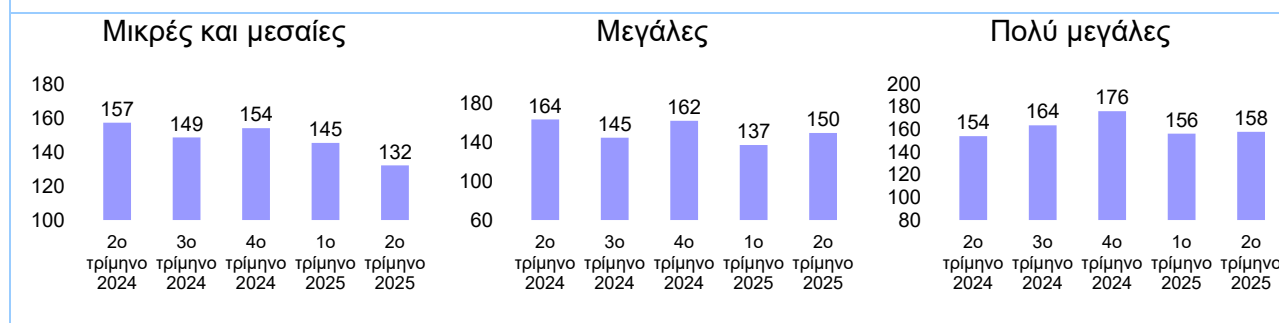
² Eurostat, euro indicators, 6 June 2025.

³ European Commission, European Economic Forecast, May 2025.

⁴ European Commission, Business and consumer survey results for June 2025, 27 June 2025.

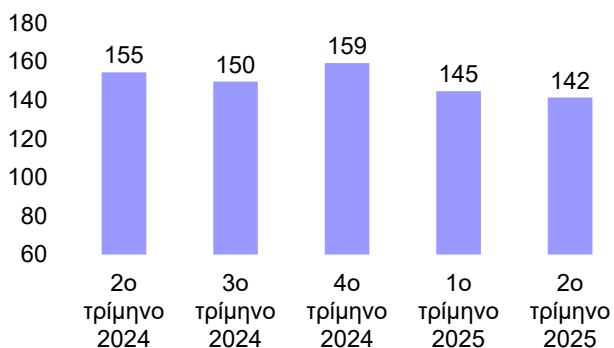
Η ανάλυση των αποτελεσμάτων ανά κατηγορία μεγέθους δείχνει πτώση του δείκτη στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ενώ αντίθετα άνοδο του δείκτη στις μεγάλες και πολύ μεγάλες.

ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Confidence Index ανά μέγεθος επιχείρησης με κριτήριο την απασχόληση

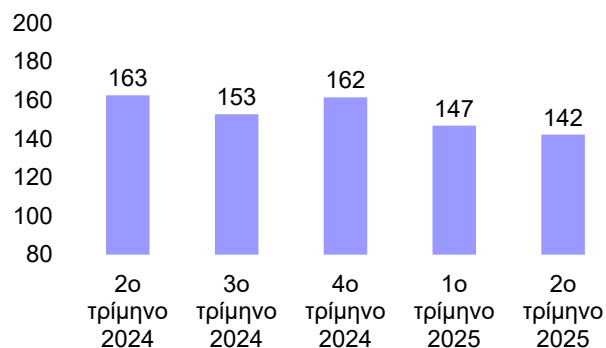

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης (ΕΑΣΕ-CEO Current status Index) παρουσίασε μείωση στις 142 μονάδες έναντι 145 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο και ο δείκτης προσδοκιών (ΕΑΣΕ-CEO Expectation Index) μείωση στις 142 μονάδες έναντι 147 το προηγούμενο τρίμηνο.

ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Current status Index

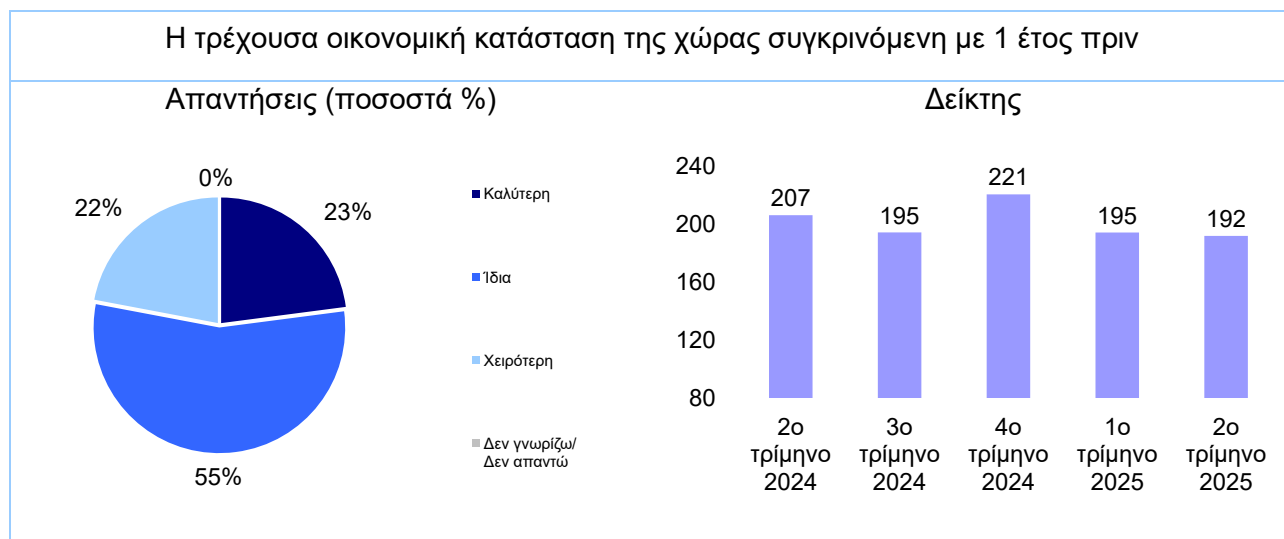

ΕΑΣΕ/ICAP CRIF-CEO Expectation Index

Τα αναλυτικά αποτελέσματα της έρευνας Ιουνίου 2025

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της χώρας παρουσίασε νέα πτώση στις 192 μονάδες έναντι 195 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι βελτιώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας συγκρινόμενη με 1 έτος πριν, μειώθηκε οριακά σε 23% έναντι 24% το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι βελτιώθηκε η τρέχουσα οικονομική κατάσταση της χώρας διαμορφώθηκε σε υψηλότερο ποσοστό 27% για τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις.

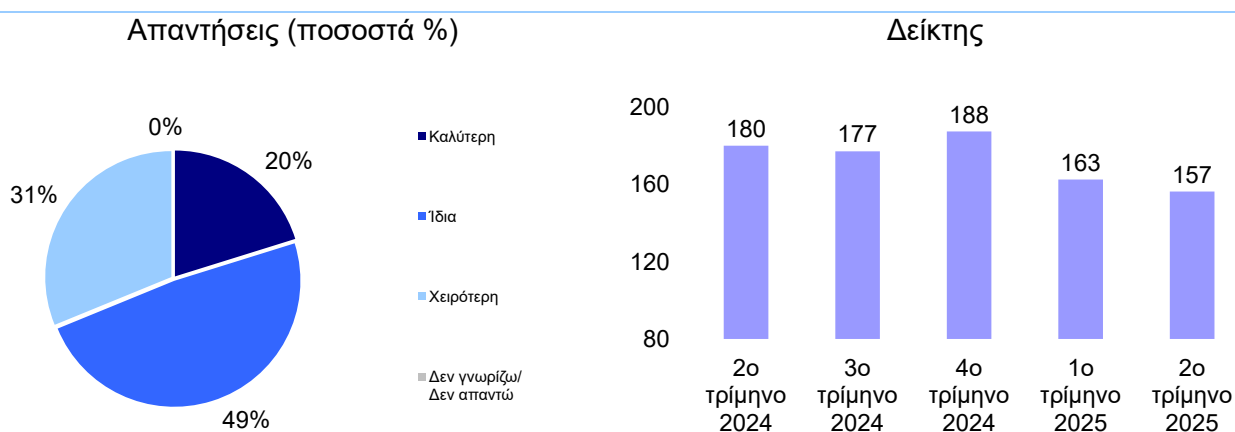

Ο δείκτης πρόβλεψης της οικονομικής κατάστασης της χώρας ένα έτος μετά παρουσίασε μείωση στις 146 μονάδες έναντι 161 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που εκτιμά ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας θα βελτιωθεί στο επόμενο έτος μειώθηκε σε 13% έναντι 20% το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό αυτό μειώνεται ακόμα περισσότερο σε 5% για τις πολύ μεγάλες επιχειρήσεις.

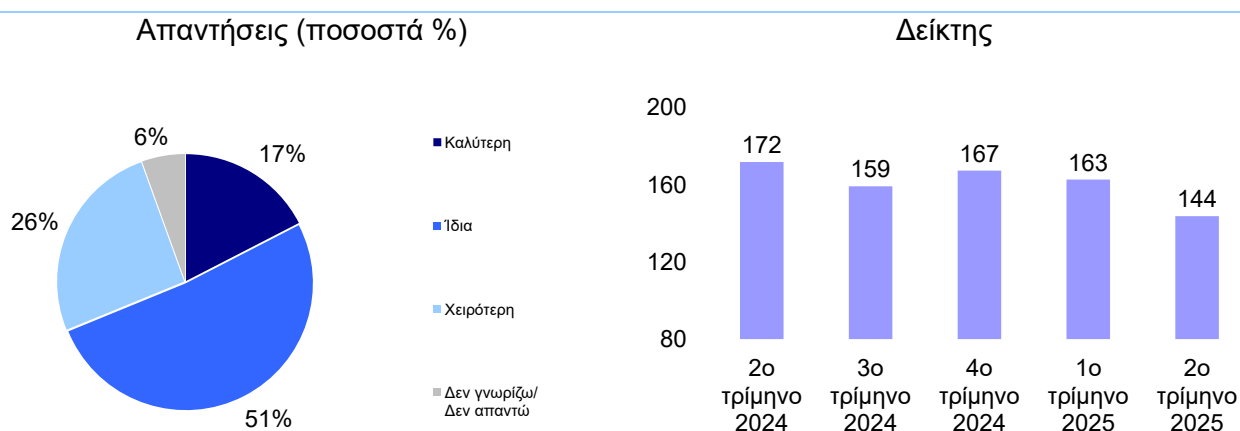
Ο δείκτης της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιούνται οι επιχειρήσεις μειώθηκε στις 157 μονάδες έναντι 163 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα κατάσταση του κλάδου τους είναι καλύτερη σε σχέση με 1 έτος πριν μειώθηκε σε 20% έναντι 23% το προηγούμενο τρίμηνο, ποσοστό που είναι αυξημένο σε 29% για τους CEOs των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών και 32% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

Η τρέχουσα οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης σε σχέση με 1 έτος πριν

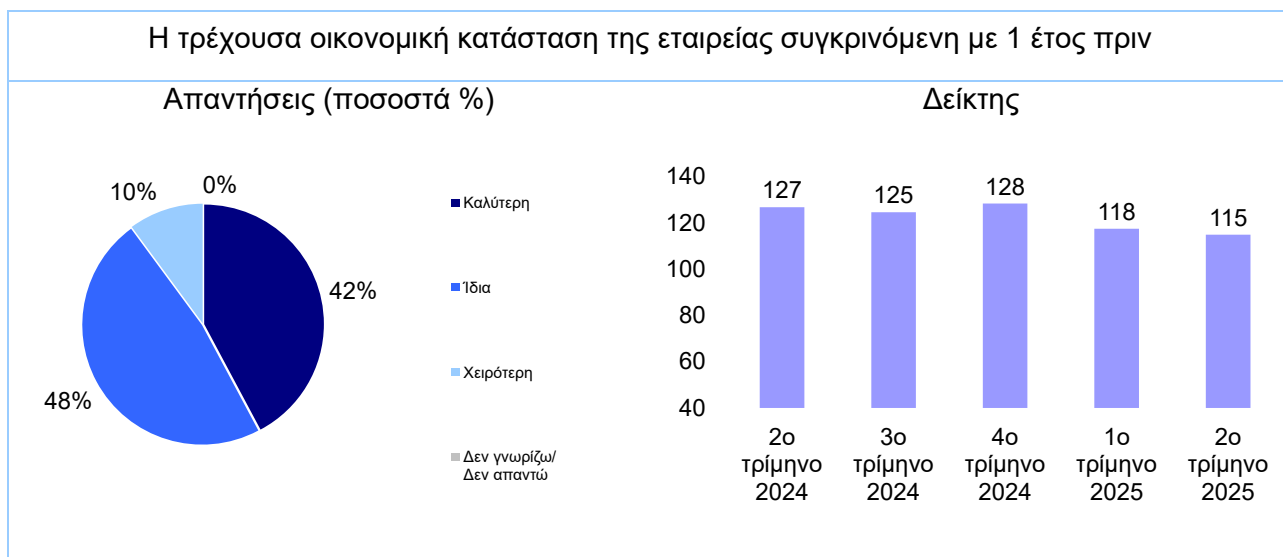

Ο δείκτης προσδοκιών για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης παρουσίασε μείωση στις 144 μονάδες έναντι 163 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που θεωρούν ότι σε ένα χρόνο οι κλάδοι που δραστηριοποιούνται θα είναι σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με την τωρινή μειώθηκε σε 17% έναντι 26% το προηγούμενο τρίμηνο.

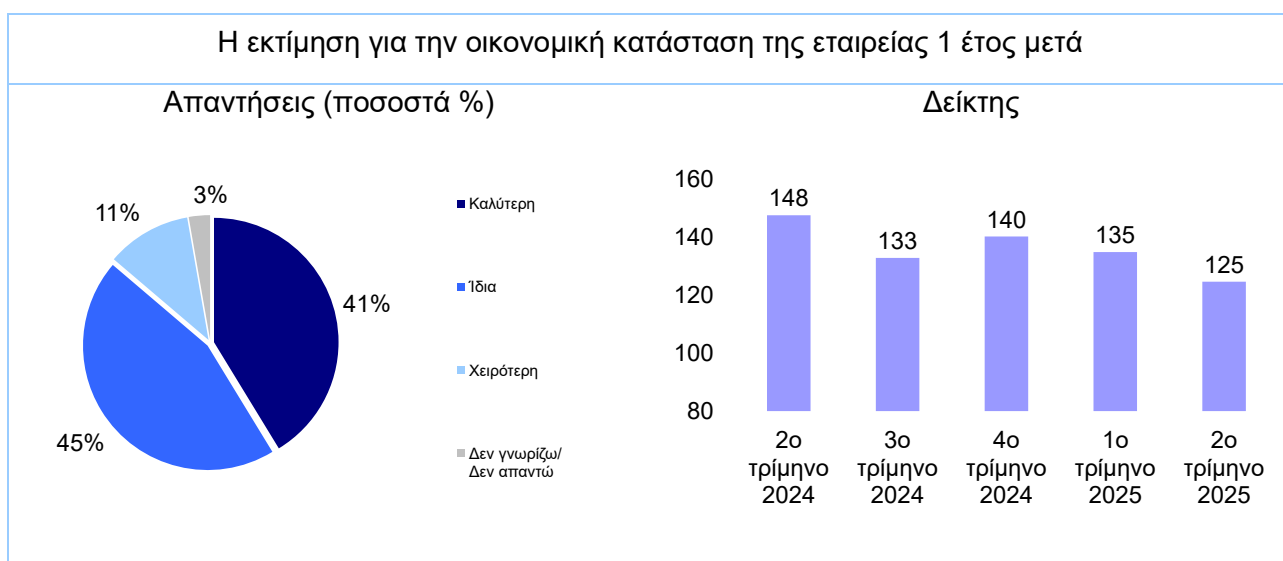
Η εκτίμηση για την οικονομική κατάσταση του κλάδου δραστηριοποίησης 1 έτος μετά

Ο δείκτης τρέχουσας οικονομικής κατάστασης των εταιρειών σημείωσε μικρή πτώση στις 115 μονάδες έναντι 118 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα οικονομική κατάσταση των εταιρειών τους έχει βελτιωθεί σε σχέση με ένα έτος πριν διαμορφώθηκε σε 42%, ποσοστό που αυξάνεται σε 59% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

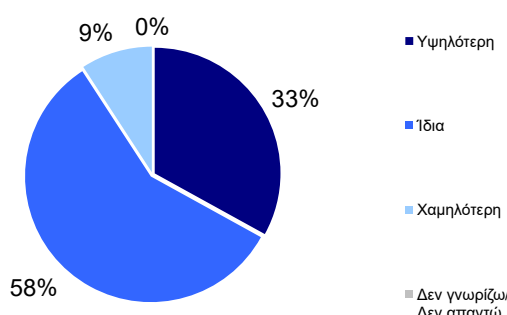
Ο δείκτης προσδοκιών των CEOs για την οικονομική κατάσταση της εταιρείας τους το επόμενο έτος μειώθηκε στις 125 μονάδες έναντι 135 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που αναμένει βελτίωση στο επόμενο έτος ανήλθε σε 41%, ποσοστό που αυξάνεται σε 62% για τους CEOs των μεγάλων επιχειρήσεων.

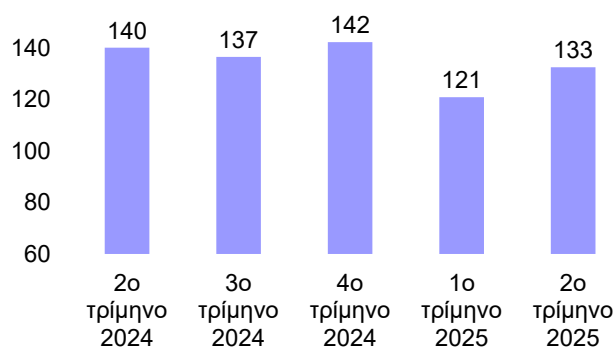
Ο δείκτης τρεχουσών δαπανών για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου σημείωσε άνοδο στις 133 μονάδες έναντι 121 το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι η τρέχουσα επενδυτική δαπάνη των επιχειρήσεων που διοικούν είναι υψηλότερη σε σχέση με το προηγούμενο έτος αυξήθηκε σε 33% έναντι 25% το προηγούμενο τρίμηνο, ποσοστό που για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων είναι αυξημένο σε 50%.

Η τρέχουσα δαπάνη για επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της εταιρείας σε σχέση με 1 έτος πριν

Απαντήσεις (ποσοστά %)

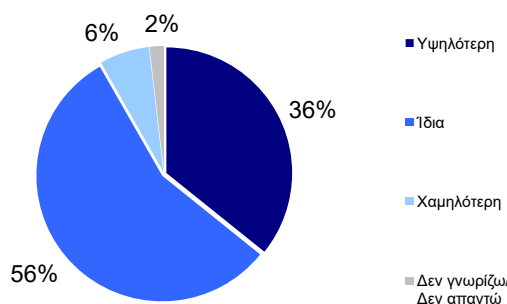
Δείκτης

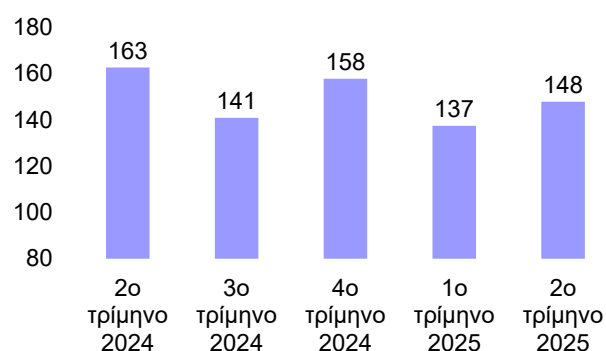
Ο δείκτης επενδυτικών προσδοκιών παρουσιάζεται αυξημένος στις 148 μονάδες έναντι 137 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι οι επενδυτική δαπάνη στις επιχειρήσεις τους θα είναι υψηλότερη κατά τον επόμενο χρόνο, διαμορφώθηκε σε 36%, έναντι 25% το προηγούμενο τρίμηνο. Για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 45%.

Η εκτίμηση για την δαπάνη επενδύσεων παγίου κεφαλαίου της εταιρείας 1 έτος μετά

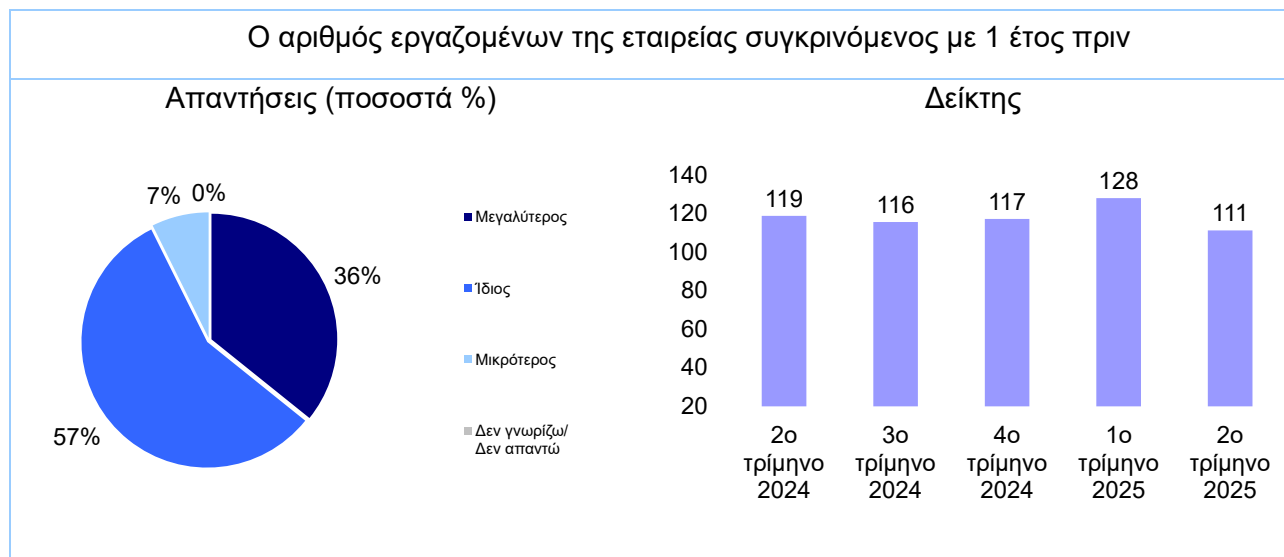
Απαντήσεις (ποσοστά %)

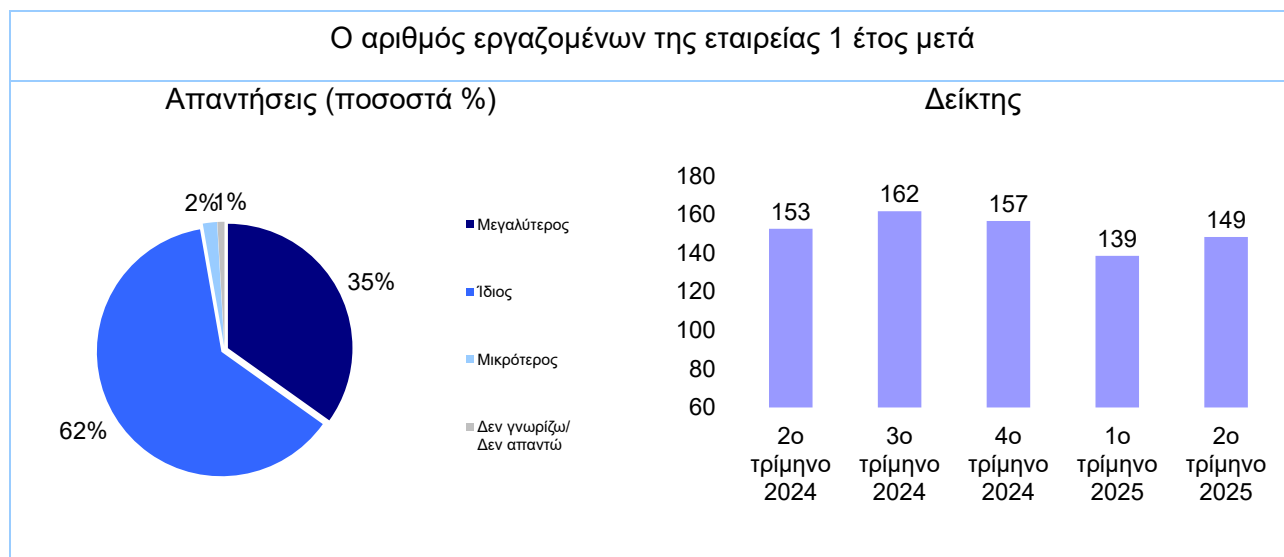
Δείκτης

Ο δείκτης τρέχουσας απασχόλησης παρουσίασε πτώση στις 111 μονάδες έναντι 128 μονάδων το προηγούμενο τρίμηνο. Το ποσοστό των CEOs που δηλώνουν ότι ο αριθμός των εργαζομένων στις επιχειρήσεις που διοικούν είναι μεγαλύτερος σε σύγκριση με ένα έτος πριν διαμορφώθηκε σε 36% ποσοστό το οποίο είναι αυξημένο σε 50% για τους CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων.

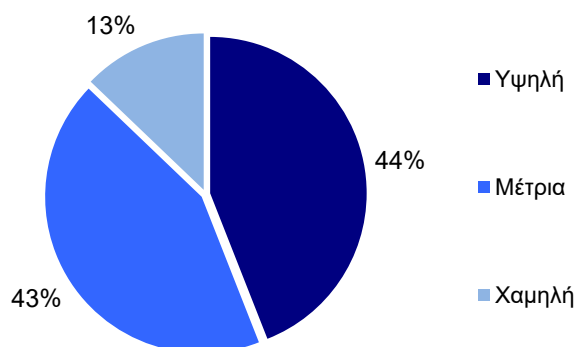

Ο δείκτης προσδοκιών απασχόλησης παρουσίασε αντίθετα αύξηση και διαμορφώθηκε στις 149 μονάδες έναντι 139 το προηγούμενο τρίμηνο. Το μερίδιο των CEOs που δηλώνουν ότι η απασχόληση στις εταιρείες που διοικούν θα είναι αυξημένη 1 έτος μετά διαμορφώθηκε σε 35% ποσοστό το οποίο είναι αυξημένο σε 40% για τους CEOs των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Εκτός των βασικών ερωτήσεων που υποβάλλονται κάθε τρίμηνο στους CEOs, ζητήθηκε επιπλέον η

Σύμφωνα με την μελέτη της ICAP CRIF για την Απασχόληση και την Ανεργία βάσει στοιχείων της Ελ.Στατ, που δημοσιεύτηκε στην έκδοση της ICAP CRIF Leading Employers in Greece 2025 η ανοδική πορεία της απασχόλησης στην Ελλάδα συνεχίστηκε και το 2024 για τέταρτη διαδοχική χρονιά. Ποια πιστεύετε ότι είναι η συμβολή των μέχρι τώρα μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας στην ανοδική εξέλιξη της απασχόλησης;

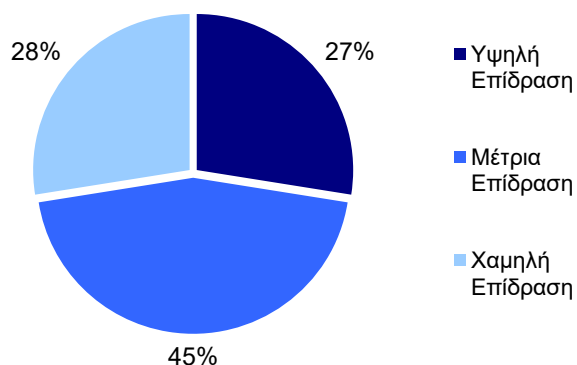

γνώμη τους για την συμβολή των μέχρι τώρα μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας στην ανοδική εξέλιξη της απασχόλησης όπως αποτυπώθηκε στην μελέτη της ICAP CRIF για την Απασχόληση και την Ανεργία βάσει στοιχείων της Ελ.Στατ που δημοσιεύτηκε στην έκδοση της ICAP CRIF Leading Employers in Greece 2025. Το 44% των CEOs απάντησαν ότι η συμβολή των μεταρρυθμίσεων ήταν υψηλή, ποσοστό που είναι αυξημένο σε 55% στους CEOs των εμπορικών επιχειρήσεων και σημαντικά μειωμένο σε 7% μεταξύ των CEOs των βιομηχανικών επιχειρήσεων. Το 43% των CEOs δήλωσε ότι η συμβολή των

μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας ήταν μέτρια, ενώ αντίθετα το 13% των CEOs θεωρούν ότι ήταν χαμηλή.

Από τους CEOs ζητήθηκε επιπλέον η γνώμη τους για την θετική επίδραση της υιοθέτησης

Στην έρευνα της ICAP CRIF για την Βιώσιμη Ανάπτυξη & ESG στις επιχειρήσεις, που δημοσιεύτηκε στην έκδοση της ICAP CRIF Leading Employers in Greece 2025, οι Ελληνικές επιχειρήσεις αξιολόγησαν με υψηλό βαθμό την σημαντικότητα της βιώσιμης ανάπτυξης. Πόσο θετική πιστεύετε ότι είναι η επίδραση της υιοθέτησης πρακτικών Βιώσιμης Ανάπτυξης και Εταιρικής Υπευθυνότητας στην επίτευξη των χρηματοοικονομικών στόχων των επιχειρήσεων;

πρακτικών Βιώσιμης Ανάπτυξης και Εταιρικής Υπευθυνότητας στην επίτευξη των χρηματοοικονομικών στόχων των επιχειρήσεων. Το 27% των CEOs απάντησαν ότι η επίδραση είναι υψηλή, ποσοστό ωστόσο που μειώνεται σε 14% μεταξύ των CEOs των πολύ μεγάλων επιχειρήσεων. Το 45% των CEOs δήλωσαν ότι η επίδραση είναι μέτρια, ποσοστό που αυξάνεται σε 54% για τους CEOs των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Το υπόλοιπο 28% των CEOs θεωρεί ότι είναι χαμηλή η επίδραση των πρακτικών Βιώσιμης Ανάπτυξης και Εταιρικής Υπευθυνότητας στην επίτευξη των χρηματοοικονομικών

στόχων των επιχειρήσεων, ποσοστό που αυξάνεται σε 47% μεταξύ των CEOs των βιομηχανικών επιχειρήσεων.